

Examination UK2: Teorier och begrepp

Kap. 1 Lärande, undervisning och pedagogisk psykologi

- Pedagogisk psykologi som vetenskaplig disciplin (huvuddragen)
- Den pedagogiska psykologins forskningsmetoder
  - Kvalitativa studier, Korrelationsstudier, Experimentella studier, Longitudinella studier, Tvärsnittsstudier (*Descriptive studies, Correlation studies, Experimental studies, Longitudinal studies, Cross-sectional studies*)

Kap. 2 Utveckling av tänkande och språk

- Piagets teori om kognitiv utveckling (huvuddragen)
  - Organisering, Schema, Adaptation, Assimilation, Ackommodation, Jämviktssträvan, Obalans (*Organisation, Schemes, Adaptation, Assimilation, Accommodation, Equilibration, Disequilibrium*)
- Piagets syn på individens kognitiva utveckling
  - Stadier av kognitiv utveckling, Tänkangets kännetecken på de två följande stadierna: *Konkret-operationellt *Formellt-operationellt (*Stages of cognitive development, Concrete-operational, Formal-operational*)
- Vygotskijs sociokulturella perspektiv (huvuddragen)
  - Samkonstruerad process, Kulturella redskap, Egocentriskt tal (Vygotskij & Piaget), Proximal utvecklingszon, Kommunikativa stöttor (scaffolding), Assisterat lärande, Kognitivt lärlingskap (Kap. 9 s. 352), Legitimt perifert deltagande (Kap. 11 s. 415) (*Co-constructed process, Cultural tools, Private speech, Zone of proximal development, Scaffolding, Assisted learning, Cognitive apprenticeship, Legitimate peripheral participation*)

Kap. 3 Elevens fysiska, sociala och moraliska utveckling

- Bronfenbrenners utvecklingsekologiska modell (huvuddragen)
  - Mikrosystem, Mesosystem, Exosystem, Makrosystem (*Microsystem, Mesosystem, Exosystem, Macrosystem*)
- Eriksons teori om psykosocial utveckling (huvuddragen)
  - Utvecklingskris, Identitet, Moratorium, Identitetslåsning, Uppnådd identitet, Självbild, Självkänsla, Den psykosociala utvecklingens kännetecken på de två följande stadierna: *Driftighet kontra underlägsenhetskänslor *Identitet kontra rollförvirring (*Developmental crisis, Identity, Moratorium, Identity foreclosure, Identity achievement, Self-concept, Self-esteem, Industry versus inferiority, Identity versus role confusion*)
- Kohlbergs teori om moralisk utveckling (huvuddragen)
  - Moralisk realism, Samarbetsmoral, Moraliska dilemman, Moraliska bedömningars kännetecken på de tre följande nivåerna:
    - *Prekonventionell nivå *Konventionell nivå *Postkonventionell nivå (*Moral realism, Morality of cooperation, Moral dilemma, Preconventional level, Conventional level, Postconventional level*)

Kap. 5 Kultur och mångfald (samt ur kapitel 3 s.112-116 om genusutveckling)

• Ekonomiska och sociala klasskillnader relaterade till lärarens arbete och elevens skolsituation

- Social klass, Socioekonomisk status, Låga förväntningar, Inlärningshjälpplöshet, Motståndskultur (*Social class, Socioeconomic status, Low expectations, Learned helplessness, Resistance cultures*)

• Etnisk bakgrund relaterad till lärarens arbete och elevens skolsituation

- Etnicitet, Kulturunderskottsmodellen, Fördom, Diskriminering, Stereotyp, Stereotypot, Interkulturell pedagogik, Kulturellt relevant pedagogik, Resiliens (*Ethnicity, Cultural deficit model, Prejudice, Discrimination, Stereotype, Stereotype threat, Multicultural education, Culturally relevant pedagogy, Resilience*)

• Kön och genus relaterad till lärarens arbete och elevens skolsituation

- Genus, Genusidentitet, Sexuell identitet, Könroller, Könsscheman, Genusschemateori, Genusbias (*Gender, Gender identity, Sexual orientation, Gender roles, Gender schema, Gender schema theory, Gender bias*)

Kap. 6 Behavioristiska synsätt på lärande

• Betingning och kontiguitet (huvuddragen)

- Klassisk betingning, Neutral stimulus, Obetingad stimulus, Betingad stimulus, Obetingad respons, Betingad respons, Kontiguitet (*Classical conditioning, Neutral stimulus, Unconditioned stimulus, Conditioned stimulus, Unconditioned response, Conditioned response, Contiguity*)

- Operant betingning, Antecedenter, Konsekvenser, Positiv förstärkning, Negativ förstärkning, Kontinuerligt förstärkningsschema, Intermittent förstärkningsschema, Positiv bestraffning, Negativ bestraffning (*Operant conditioning, Antecedents, Consequences, Positive reinforcement, Negative reinforcement, Continuous reinforcement schedule, Intermittent reinforcement schedule, Presentation punishment, Removal punishment*)

• Social inlärningsteori (huvuddragen)

- Modellinlärning, Enaktivt lärande, Ställföreträdande förstärkning, Självförstärkning (*Observational learning, Enactive learning, Vicarious reinforcement, Self-reinforcement*)

• Tillämpning av behaviorism

- Självstyrning, Premacks princip, Formning, Aktivitetsanalys, Teckenekonomi (*Self-management, Premack principle, Shaping, Task analysis, Token reinforcement system*)

Kap. 7 Kognitiva synsätt på lärande

• Kognitivt perspektiv (huvuddragen)

- Informationsprocessande, Begrepp, Scheman, Elaborering, Organisering, Återkallande, Spreading activation, Rekonstruktion, Utantillinlärning, Interferens, Bortfall (*Information processing, Concepts,*

Schemas, Elaboration, Organization, Retrieval, Spreading activation, Reconstruction, Rote memorization, Interference, Decay)

• Kunskapsformer

- Domänspecifik kunskap, Generell kunskap, Deklarativ kunskap, Procedural kunskap, Strategisk kunskap (*Domain-specific knowledge, General knowledge, Declarative knowledge, Procedural knowledge, Self-regulatory knowledge*)

• Synsätt på minnet

- Sensoriskt minne, Perception, Gestalt, Datadrivet processande, Konceptuellt drivet processande (*Sensory memory, Perception, Gestalt, Bottom-up processing, Top-down processing*)

- Arbetsminne, Korttidsminne, Central exekutiv funktion, Fonologisk loop, Visuospialt skissblock, Episodisk buffert (*Working memory, Short-term memory, Central executive, Phonological loop, Visuospatial sketchpad, Episodic buffer*)

- Långtidsminne, Explicit minne: *Episodiskt minne *Semantiskt minne, Implicit minne: *Klassisk betingning *Procedurminne *Priming (*Long-term memory, Explicit memory, Episodic memory, Semantic memory, Implicit memory, Classical conditioning, Procedural memory, Priming*)

• Tillämpning av kognitivism

- Kedjemnemonik, Nyckelordsmetoden, Delinlärning, Meningsfull undervisning (*Chain mnemonics, Keyword method, Part learning, Meaningfull lessons*)

Kap. 9 Lärandevetenskap och konstruktivism

• Kognitiv konstruktivism och socialkonstruktivism (huvuddragen)

- Första generationens konstruktivism, Andra generationens konstruktivism, Hur kunskap konstrueras: *Yttre styrning *Inre styrning *Yttre och inre styrning, Appropriering, Situerat lärande, Collaboration, Cooperation, Kommunikativa stöttor (scaffolding) (*First wave constructivism, Second wave constructivism, How knowledge is constructed: External direction; Internal direction; External and Internal direction, Appropriating, Situated learning, Collaboration, Cooperation, Scaffolding*)

• Tillämpning av konstruktivism

- Undersökande lärande, Problembaserat lärande, Kognitivt lärlingskap, Samarbetsinlärning (cooperative learning), Strategier för samarbete: *Ömsesidigt frågande *Pusselmetoden *Strukturerad kontrovers (*Inquiry learning, Problem-based learning, Cognitive apprenticeship, Cooperative learning, Designs for cooperation: Reciprocal questioning; Jigsaw; Structured controversy*)

Kap. 10 Socialkognitiva synsätt på lärande och motivation

• Socialkognitiv teori (huvuddragen)

- Bortom behaviorismen, Modellinlärning (Kap. 6 s. 244), Ställföreträdande förstärkning (Kap. 6 s. 245), Modellering, Agens, Själv tillit, Självbild, Självkänsla, Självreglering (*Beyond behaviorism, Observational learning,*

Vicarious reinforcement, Modeling, Human agency, Self-efficacy, Self-concept, Self-esteem, Self-regulation)

• Källor till självförtroende

- Bemästringserfarenhet, Ställföreträdande erfarenhet, Social övertalning, Arousal (*Mastery experiences, Vicarious experiences, Social persuasion, Arousal*)

• Tillämpning av socialkognitiv teori

- Lärarens självförtroende, Självtillit, Självtillit, Självtillit, Kognitiv beteendemodifiering (*Teachers' sense of efficacy, Self-regulated learning, Cognitive behavior modification*)

Kap. 11 Motivation i lärande och undervisning

• Motivationsfenomenet (huvuddragen)

- Vad är motivation?, Inre motivation, Yttre motivation, Kausalitetslokal (*What is motivation?, Intrinsic motivation, Extrinsic motivation, Locus of causality*)

• Generella synsätt på motivation

- Behavioristiskt, Humanistiskt, Kognitivt, Socialkognitivt, Sociokulturellt (*Behavioral, Humanistic, Cognitive, Social cognitive, Sociocultural*)

• Behov

- Behovshierarki, Bristbehov, Växtbehov, Självtillitsteori:

*Behov av kompetens *Behov av autonomi *Behov av samhörighet,

Kognitiv utvärderingsteori (*Hierarchy of needs, Deficiency needs, Being needs, Self-determination, Need for competence, Need for autonomy, Need for relatedness, Cognitive evaluation theory*)

• Målorienteringar och föreställningar

- Lärandemål/Uppgiftsfokuserade elever, Prestationsmål/Självtillitsteori elever, Arbetsundvikande elever, Sociala mål, Weiner's teori om orsaksattribut, Inlärd hjälplöshet, Lärandefokuserade elever, Prestationsinriktade elever, Prestationsundvikande elever (*Mastery goal, Task-involved learners, Performance goal, Ego-involved learners, Work-avoidant learners, Social goals, Weiner's theory of causal attribution, Learned helplessness, Mastery-oriented students, Failure-avoiding students, Failure-accepting students*)